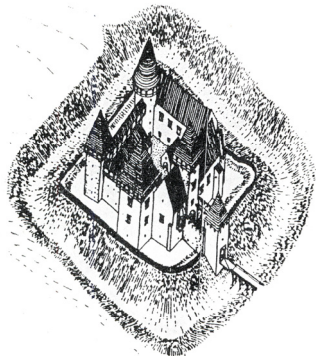

KANIZSAI ALMANACH 1996-RÓL

szerkesztette:
CZUPI GYULA

NAGYKANIZSAI HONISMERETI FÜZETEK

9

DR. VÁNDOR LÁSZLÓ

1995

BOTSZENTGYÖRGY VÁRA
(Az ún. Romlott-vár kutatásának eredményeiből)

Olvasni jó!

ZALA MEGYE
FÖLDRAJZI NEVEI

KIADJA:
ZALA MEGYE TANÁCSÁNAK
VÉGREHAJTÓ BIZOTTSÁGA

ZALAEGERSZÉG, 1964.

Részlet a Zala megye földrajzi nevei
(1964) című könyvből:

Miklósfa. 61. Romlott-vár

Vár volt itt, amelyet a török lerombolt. Helyére Hasszán bég gyönyörű palotát építtetett, ahová Kanizsa környéki szép lányokat és asszonyokat vitetett. Amikor a bég Egerszeg környékén tanyáztott, az elrabolt lányok és asszonyok rokonai lemészárolták az őrséget, és a várat is lerombolták. A bég ezt meg látva holtan fordult le a lováról.

Hasszán

Régen volt, még a török időkben. Vérzivataros idők jártak akkor. Szinte hetenként vonult el egy-egy kóbor török csapat. Egyre sűrűbben, egyre nagyobb csapatok jöttek. Úgy hírlett, a török Kanizsát készül elfoglalni. Nyárvége, őszeleje lehetett, amikor, mint a pusztító sáskahad, ellepte a környéket a török. A falvak lakossága menekült, hajtva magával a lábon járó jószágot. Az *bunyai erdő*-ben, a *Jankó-kút* körül (a század elején a falu felső része még ebből az öreg kútból hordta a vizet) egyre szaporodtak a kunyhók, vermek. Ki-ki innen járt nyugalmasabb napokon kémlelni a környéket, s egy kis ezt-azt elhozni még az elhagyott otthonból. Egyik napon szokatlanul nagy ágyúzás hallatszott Kanizsa felől. A faluból riadtan menekültek, akik még otthon maradtak. Nemsokára sűrű, nehéz füst gomolygott a falu felett. Az erdő lakóit nagy félelem szállta meg.

Szentgyörgyvár néhány órai ostrom után elesett. Hiába volt a maroknyi védőcsapat hősi küzdelme. Szürettájt Kanizsa is török kézre került. Ibrahim nagyvezér Hasszán béget nevezte ki Kanizsa kapitányának és a környék teljhatalmú urának.

Elmúlt a tél, s tavasz jött ismét. Az erdőlakók lassanként visszavároggtak a faluba. Szántani és vetni kellett már, hiszen hajnalonta, esők után friss földszagot hozott a bőjti szél. A török különösebben nem zaklatta a falvakat. Egyik verőfényes napon azonban szörnyű zenebona hallatszott a kanizsai út felől, amelyen nagy, fényes kísérettel Hasszán lovagolt hófehér arab paripán. A szerszám csupa vert arany volt, csak úgy szikrázott a napfényben. Úgy mondták, minden környező falut bejárt. A katonák összetertették a falu majd minden lakóját. Még a mezőn dolgozókat is behajtották. Mire Hasszán a falu legtágasabb terére ért, ott állt rendben a szomorú lakosság. A fényes kíséret megállt, a zenebona elhallgatott, s előlépett Hasszán. Hosszú, cirkalmas beszédet intézett a néphez. A tolmács alig győzte fordítani. Esküdözött és ígérte, hogy senkinek bántódása nem esik. Mindenki térjen vissza otthonába, építse föl házát, szántson és vessen. A beszéd végeztével ismét

megszólaltak a sípok és dobok. Hasszán fényes kíséretével elvult.

Az ígéret szép szó, ha megtartják úgy jó – tartja a közmondás. A következő napokban és hetekben fejszecsapásoktól volt hangos a vidék. Irtották a fát, faragták a boronát (a talpas házak oldalát adó, fejszével faragott padlót).

A dúlás nyomai lassanként eltűntek. Mindenki sietett, hogy a vétséssel is időben végezzen. Komolyan vették Hasszán ígéretét.

Nagy munka folyt a Szentgyörgyvári-hegyen is. A vár romjait takarították, mások fagerendákat szállítottak az erdőből. Hasszán naponta kilovagolt és személyesen irányította az építkezést. Mész-sze földről jöttek híres, szakállas mesterek. A falu férfilakosságát is gyakran rendelték munkára. Akik régebben jártak Szentgyörgyváron rá sem ismertek most. Szinte napról napra bontakozott ki az álomszép palota. Alighogy elkészült, megjelentek az adószedők. Mindenkinek gyanús volt túlzottan békességes viselkedésük. Már-már azt kezdték hinni az emberek, hogy nem is olyan rossz a török, ha egyszer letelepedett valahol. Igen ám, csakhogy egy hét múlva ismét megjelentek a katonák, és minden munkabíró férfit elparancsoltak Kanizsára sáncot erősíteni. A férfiak nélkül maradt faluban az asszonyok tereferéltek, ki kenyeret sütött, ki mosott, szóval a ház körül tartózkodtak. Ki is mert volna kimenni a mezőre az emberek nélkül ilyen istenverte török időben.

Még felére sem járt a nap az égen, amikor a falu minden bejáratánál katonák jelentek meg. Egy csapat janicsár házról házra járt és terelte az asszonyokat az utcára... A fiatalabbját és csinosabbját, vagy tíz leányt és menyecskét különválasztottak. Közrefogták őket és hajtották Szentgyörgyvárra, Hasszán palotájába, háremébe. Aki- ket otthon hagytak sietve kapkodtak össze egy kis batyuravalót és a sok síró-rívó gyerekekkel menekültek ismét az erdőbe. Este hazatérő férfiak elhagyott házakat találtak csupán. Lett is nagy felhorkanás. A bírót biztatták, menjen Hasszánhoz és panaszolja el a falut ért sérelmeket. A nyugodtabbja azon a véleményen volt, hogy először a jószágot helyezték biztonságba. A sok vita után végre mindenki elszéledt, kereste családját és mentette jószágát.

A janicsárok a többi környékbeli falut is bejárták és a szemrevé-
lőbb fehérsépet behajtották Hasszán háremébe.

Az elmenekült lakosságnak ismét az erdő adott otthont. A férfiak bosszút esküdtek. Haditerveket szőttek az asszonyok kiszabadításá-
ra. A palotát és a hozzávezető utakat azonban erős őrség őrizte. Híre jött egyszer, hogy Hasszán nagyobb portyára indul Egerszeg környékére. Azonnal megindult a nagy készülődés. Előkerült a fo-
kos, fejsze. A kovács naphosszat kaszákat egyenesített. Egy sötét,
nyári estén a nagy bükkfánál gyülekeztek az emberek. Az erdei
csapáson megindultak a kis csapatok, élükön egy-egy tapasztaltabb
hadviselttel. Vagyázva, csendben közelítették meg az őrséget.

– Akinek turbán van a fején, elvágni a nyakát – suttogta a bíró.

Rövid harc után ártalmatlanná tették az őrséget. Kiszabadították a
lányokat és asszonyokat, majd meggyújtották a palota négy sarkát.
A gyönyörű palota a lángok martaléka lett, csak az üszkös romok
és megszenesedett gerendák maradtak meg belőle.

Másnap visszaérkezett portyájáról Kanizsára Hasszán. A portya
nem sikerült, ezért nagyon bosszús lett.

Elhatározta, hogy megpihenni kilovagol Szentgyörgyvárra. Ami-
kor az üszkös romokat meglátta, a szívéhez kapott és azon nyom-
ban holtan fordult le a lováról.

Forrás:

Kanizsai almanach 1996-ról

Nagykanizsa: Czupi Kiadó, 1997, 252 oldal

A könyvben szerepel Kotnyek Istvánné *Miklósfa község hagyományai* című
munkája is (164–199. oldalak). Ebben a részben több 1967-ben gyűjtött helyi
mondát is elmesél a miklósfa-i iskola egykori igazgatója, ezek közül a Hasszán
című a kötet 197-198. oldalán olvasható.

Halis István
Városi Könyvtár

Az olvasás órája

@ www.nagykar.hu

Azó